

Про затвердження Положення про порядок підготовки навчальної та навчально-методичної літератури для вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів акредитації

Наказ Міністерства охорони здоров'я України,
Міністерства освіти і науки України
від 16 лютого 2007 року N 73/131

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
6 червня 2007 р. за N 589/13856

Відповідно до [Законів України "Про освіту"](#), ["Про вищу освіту"](#) та з метою поліпшення якості підготовки навчальної літератури із спеціальних дисциплін напрямів підготовки "Медицина" та "Фармація"

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити Положення про порядок підготовки навчальної та навчально-методичної літератури для вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів акредитації (додається).
2. Департаменту кадрової політики, освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України (Банчук М. В.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Ректорам, директорам вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів акредитації здійснювати підготовку навчальної літератури відповідно до вимог, викладених у Положенні про порядок підготовки навчальної та навчально-методичної літератури для вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів акредитації.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра охорони здоров'я України Ю. О. Гайдаєва і заступника Міністра освіти і науки України М. Ф. Степка.

Міністр охорони здоров'я України

Ю. В. Поляченко

Міністр освіти і науки України

С. М. Ніколаєнко

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України
від 16 лютого 2007 р. N 73/131

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

6 червня 2007 р. за N 589/13856

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок підготовки навчальної та навчально-методичної літератури
для вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів
акредитації**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок підготовки навчальної та навчально-методичної літератури (далі - навчальна література) для вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I - IV рівнів акредитації, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України.

Положення розроблено відповідно до [Законів України "Про освіту"](#), ["Про вищу освіту"](#) та з метою поліпшення якості підготовки навчальної літератури із спеціальних дисциплін напрямів підготовки "Медицина" та "Фармація".

1.2. Підготовка вищими медичними (фармацевтичними) навчальними закладами (далі - ВМ(Ф)НЗ) навчальної літератури потребує врахування специфіки, галузевих особливостей підготовки фахівців.

1.3. Положення визначає систему організаційної роботи Міністерства охорони здоров'я України (далі - МОЗ України) щодо підготовки, проведення рецензування навчальної літератури, офіційного підтвердження доцільності її використання з метою підготовки медичних і фармацевтичних кадрів.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕЦЕНЗУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

2.1. Рукописи разом з клопотанням про надання грифу, витягом з протоколу засідання вченої ради або циклової методичної комісії ВМ(Ф)НЗ, двома рецензіями провідних фахівців даної галузі медицини (рецензентами мають бути фахівці з інших ВМ(Ф)НЗ чи установ) подаються авторами до Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України та Центрального методичного кабінету підготовки молодших спеціалістів МОЗ України (далі - Кабінети).

2.2. Прийняті Кабінетами рукописи протягом місяця від дня надходження направляються на подальше рецензування фахівцям опорних кафедр, визначених відповідними наказами МОЗ України з числа провідних кафедр ВМ(Ф)НЗ, фахівцям науково-дослідних установ та закладів післядипломної освіти. В якості рецензентів не повинні призначатись фахівці ВМ(Ф)НЗ, у яких працює автор.

2.3. Рецензенти повинні надати вмотивований висновок про придатність рукопису до публікації.

2.4. Оцінюючи рукопис, рецензенти повинні визначити:

- відповідність програмі курсу;
- актуальність навчальної книги;
- переваги її над наявними навчальними книгами або причини відхилення;
- наукову та методичну цінність;
- повноту, послідовність, логічність викладення матеріалу, чіткість формулювань та зв'язок між окремими частинами рукопису;
- доцільність видання рукопису.

2.5. Зауваження та побажання рецензентів повинні бути принциповими, обґрунтованими, чітко сформульованими і спрямованими на удосконалення науково-методичного рівня рукопису.

2.6. Рецензії необхідно подавати до Кабінетів у двох примірниках. Наприкінці рецензії вказуються прізвище, ім'я та по батькові рецензента, посада, науковий ступінь, вчене звання. Підпис скріплюється печаткою ВМ(Ф)НЗ, у якому працює рецензент.

2.7. Рукописи, які отримали суперечливі рецензії (одна позитивна, а друга негативна), направляються на додаткове рецензування.

2.8. У випадках, коли рукописи були перероблені (за рекомендаціями рецензентів), вони направляються на повторне рецензування рецензентові, який рецензував раніше рукопис і зробив критичні зауваження.

2.9. Рукописи, які пройшли рецензування та рекомендовані рецензентами до видання, розглядаються в подальшому на засіданні Комісії з медицини Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (далі - Комісія з медицини) щодо доцільності надання їм відповідного грифа.

До роботи в Комісії з медицини залучаються на добровільних засадах провідні фахівці вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів, закладів післядипломної освіти. Склад Комісії з медицини затверджується відповідним наказом Міністра освіти і науки України за поданням Міністра охорони здоров'я України.

3. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ ПІДРУЧНИКІВ, НАВЧАЛЬНИХ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ

Під час підготовки підручників, навчальних і навчально-методичних посібників слід керуватися нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України.

4. НАДАННЯ ГРИФА НАВЧАЛЬНІЙ КНИЗІ

4.1. Офіційне визнання відповідності навчальної книги вимогам державних стандартів освіти, навчальним програмам та іншим нормативним документам освіти реалізується через процедуру надання МОЗ України відповідного грифа для використання в навчальному процесі.

4.2. До навчальних книг належать:

4.2.1. **Підручник** - основне навчальне видання із систематизованим викладенням дисципліни, що відповідає офіційно затвердженій навчальній програмі.

4.2.2. **Навчальний посібник** - навчальне видання, яке доповнює або частково замінює підручник у викладенні навчального матеріалу з певного предмета, курсу, дисципліни або окремого його розділу (до навчального посібника належить також курс лекцій, що застосовується в навчально-виховному процесі).

4.2.3. **Навчально-методичний посібник** - навчальне видання з методики викладення навчальної дисципліни (її розділів, частин) або з методики виховання.

4.2.4. **Практикум** - навчальне видання практичних завдань і вправ, що сприяють засвоєнню набутих знань, умінь і навиків (різновидом практикумів є робочі зошити).

4.2.5. **Словник для студентів** - довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними.

4.2.6. **Мовний словник для студентів** - словник переліку мовних одиниць з їхніми характеристиками або перекладом на іншу (інші) мову (мови).

4.2.7. **Тлумачний словник для студентів** - мовний словник, що пояснює значення слів певної мови, дає граматичну і стилістичну характеристики, приклади застосування та інші відомості.

4.2.8. **Термінологічний словник для студентів** - словник термінів та визначень з певної галузі знань.

4.2.9. **Довідник для студентів** - довідкове видання прикладного характеру, побудоване за алфавітом назв статей або в систематичному порядку.

4.2.10. **Атлас** - альбом зображень різних об'єктів (малюнки та ін.), пропонує з метою навчання або практичного виконання.

4.2.11. **Електронна книга на компакт-диску (підручник, навчальний посібник, навчально-методичний посібник)** - компактна форма зберігання та передачі великих обсягів знань з різнобічним поданням матеріалу.

4.3. Міністерство охорони здоров'я України встановлює такі види грифів:

"Затверджено Міністерством охорони здоров'я України";

"Рекомендовано Міністерством охорони здоров'я України";

"Рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України".

4.4. Гриф "Затверджено Міністерством охорони здоров'я України" надається підручникам з базових дисциплін на підставі рішення Комісії з медицини.

4.5. Гриф "Рекомендовано Міністерством охорони здоров'я України" надається новоствореним підручникам і навчальним посібникам, що реалізують окрему авторську методичну лінію у викладі навчального матеріалу, і надається на підставі рішення Комісії з медицини.

4.6. Гриф "Рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України" надається навчальній літературі, яка доповнює підручники і навчальні посібники для професійної підготовки фахівців, та надається на підставі рішення Комісії з медицини.

4.7. Текст листа про надання грифа містить інформацію про призначення навчального видання, адресацію використання (тип навчального закладу відповідно до освітнього рівня), номер протоколу і дату засідання Комісії з медицини.

4.8. Гриф зазначається на титульній сторінці навчальної книги, на звороті титульної сторінки вказується, ким і коли прийняте рішення щодо надання вказаного грифа.

4.9. Термін дії наданого грифа - 3 роки від дня прийняття відповідного рішення. Якщо за цей час навчальна книга не видавалася, то вона має бути розглянута Комісією з медицини для підтвердження раніше наданого грифа.

4.10. Дія наданого грифа не поширюється на доповнені перевидання навчальної літератури навіть у термін його дії. У такому разі підготовлений до перевидання рукопис має бути знову прорецензований та розглянутий Комісією з медицини для підтвердження раніше наданого грифа.

**Директор Департаменту
кадрової політики, освіти
і науки МОЗ України**

М. В. Банчук

**Директор Департаменту вищої
освіти МОН України**

Я. Я. Болюбаш